

1 ఎస్.సి.ఆర్ సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు 823

మదన్ లాల్ అరోరా

వర్సెస్

ఎక్సైజ్ & ట్యాక్సేషన్ ఆఫీసర్, అమృత్ సర్
(పి. బి. గజేంద్రగడ్కర్, ఎ. కె. సర్కార్)

కె.ఎన్.వాంచూ, కె.సి.దాస్ గుప్తా మరియు ఎన్.రాజగోపాల అయ్యంగార్, జె.జె.)

అమ్మకపు పన్ను - సమర్పించిన రిటర్నులు - రిటర్నులకు మద్దతుగా సాక్ష్యాధారాలు సమర్పించాలని అసెస్సీని కోరడం - అటువంటి డిమాండ్ కు కాలపరిమితి ఎప్పటి నుంచి అమలు చేయాలి - పంజాబ్ జనరల్ సేల్స్ టాక్స్ యాక్ట్, 1948, (పుంజ్ 46 ఆఫ్ 1948), పేజీ 11, ఆర్.

పంజాబ్ జనరల్ సేల్స్ టాక్స్ యాక్ట్, 1948 ప్రకారం, ఒక డీలర్ నిబంధనల ప్రకారం ప్రతి త్రైమాసికానికి తన రిటర్న్ ను సమర్పించాల్సి ఉంటుంది మరియు ఒకవేళ కోరితే రిటర్న్ కు మద్దతుగా సాక్ష్యాలను కూడా సమర్పించాల్సి ఉంటుంది, ఒకవేళ అతడు అలా చేయడంలో విఫలమైతే మదింపు అధికారి తన తీర్పు మేరకు మదింపు చేయడానికి ముందుకు సాగవచ్చు. కానీ ఈ అధికారాన్ని "కాలపరిమితి ముగిసిన మూడు సంవత్సరాలలోపు" ఉపయోగించవచ్చు.

రిటర్నులు దాఖలు చేసిన త్రైమాసికం చివరి నుంచి అధారిటీ ఉత్తమ తీర్పు మదింపు చేయడానికి ముందుకు సాగడానికి మూడు సంవత్సరాలను లెక్కించాల్సి ఉంటుంది.

అసలు పరిధి: 1959 నాటి రిట్ పిటిషన్ నెంబరు 120.

ప్రాథమిక హక్కుల అమలు కోసం భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 కింద రిట్ పిటిషన్.

పిటిషన్ తరపున భగీరథ్ దాస్, బి.పి.మహేశ్వరి వాదనలు వినిపించారు.

ప్రతివాది తరపున ఎన్.ఎస్.బింద్రా, డి.గుప్తా.

1961, ఏప్రిల్ 7. ఈ మేరకు జస్టిస్ సర్కార్ తీర్పు వెలువరించారు- పిటిషనర్ పంజాబ్ జనరల్ సేల్స్ టాక్స్ యాక్ట్ కింద రిజిస్టర్ అయిన డీలర్. మార్చి 31, 1955 తో ముగిసిన ఆర్థిక సంవత్సరంలోని నాలుగు త్రైమాసికాలకు , 1956 మార్చి 31 తో ముగిసిన ఆర్థిక సంవత్సరంలోని నాలుగు త్రైమాసికాలకు తన అమ్మకాల టర్నోవర్ల రిటర్నులను దాఖలు చేశారు . ప్రతి సంవత్సరానికి సంబంధించి సేల్స్ ట్యాక్స్ అసెసింగ్ ఆఫీసర్ 1958 మార్చి 7, 1958 ఏప్రిల్ 4, 1959 ఆగస్టు 18 న వరుసగా మూడుసార్లు నోటీసులు జారీ చేశారు. పైన పేర్కొన్న డాక్యుమెంట్లు, ఇతర సాక్ష్యాలను సమర్పించడంలో విఫలమైతే, కేసును "ఉత్తమ తీర్పు మదింపు ఆధారంగా" నిర్ణయిస్తామని పైన పేర్కొన్న నోటీసులలో పేర్కొన్నారు. పిటిషనర్ ఏ నోటీసులను పాటించలేదు, కానీ చివరి నోటీసు అందుకున్న తరువాత అతను రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 కింద ఉత్తమ తీర్పు మదింపు చేసే అధికారుల హక్కును సవాలు చేస్తూ ఈ పిటిషన్ను సమర్పించాడు.

పిటిషనర్ లేవనెత్తిన ప్రశ్న పంజాబ్ జనరల్ సేల్స్ టాక్స్ చట్టంలోని సెక్షన్ 11, సంబంధిత నిబంధనలు ఈ క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి.

11. (1) ఏదైనా కాలానికి సంబంధించి సమర్పించిన రిటర్నులు సరైనవి మరియు సంపూర్ణమైనవి అని రిజిస్టర్ డీలర్ యొక్క ఉనికి లేదా అతని ద్వారా ఏదైనా రుజువును సమర్పించాల్సిన అవసరం లేకుండా మదింపు అథారిటీ సంతృప్తి చెందితే, అటువంటి రిటర్నుల ఆధారంగా అతను డీలర్ నుండి చెల్లించాల్సిన పన్ను మొత్తాన్ని అంచనా వేస్తాడు.

(2) ఏదైనా కాలానికి సంబంధించి సమర్పించిన రిటర్నులు సరైనవి మరియు సంపూర్ణమైనవి రిటర్నులను సమర్పించిన రిజిస్టర్ డీలర్ యొక్క హాజరు లేదా సాక్ష్యాలను సమర్పించాల్సిన అవసరం లేకుండా మదింపు అథారిటీ సంతృప్తి చెందనట్లయితే, అతడు అటువంటి డీలర్ కు ఒక నిర్ణీత పద్ధతిలో,

ఒక తేదీలో మరియు దానిలో పేర్కొన్న ప్రదేశంలో నోటీసును అందించాలి. వ్యక్తిగతంగా హాజరుకావడమో లేక అటువంటి వ్యాపారి అటువంటి రాబడులకు మద్దతుగా ఆధారపడే ఏవైనా సాక్ష్యాధారాలను సమర్పించడమో లేదా సమర్పించడమో చేయాలి.

(4) ఒక రిజిస్టర్డ్ డీలర్, ఒక కాలానికి సంబంధించి రిటర్నులు సమర్పించినట్లయితే, సబ్ సెక్షన్ (2) కింద జారీ చేయబడిన నోటీసు యొక్క నిబంధనలను పాటించడంలో విఫలమైతే, మదింపు అధికారి ఆ వ్యవధి ముగిసిన మూడు సంవత్సరాలలోపు, డీలర్ నుండి చెల్లించాల్సిన పన్ను మొత్తాన్ని తన తీర్పు ప్రకారం అంచనా వేయడానికి ముందుకు సాగాలి.

చివరిసారిగా నోటీసు ఇచ్చిన తేదీ నాటికి సేల్స్ ట్యాక్స్ అధికారులకు ఎలాంటి ఉత్తమ తీర్పు మదింపు చేసే హక్కు లేదని, కేవలం అటువంటి మదింపు మాత్రమే చేయగల మూడేళ్ల గడువు అంతకు ముందే ముగిసిందని పిటిషనర్ వాదించారు. పిటిషనర్ వాదన బాగానే ఉందని మాకు అనిపిస్తోంది. ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది, మదింపు అధికారి కూడా అందుకు విరుద్ధంగా వాదించడం కష్టమని నిర్మోహమాటంగా అంగీకరించారు.

సెక్షన్ 11 లోని సబ్ సెక్షన్ (4) ఒక కాలపరిమితికి సంబంధించి రిటర్నులు సమర్పించిన డీలర్, ఆ తర్వాత రిటర్నులకు మద్దతు ఇవ్వడానికి సాక్ష్యాలను సమర్పించాలని కోరబడింది, కానీ అలా చేయడంలో విఫలమైంది. అటువంటి సందర్భంలో మదింపు అధికారి రిటర్నులతో సంబంధం లేకుండా తన తీర్పును ఉత్తమంగా అంచనా వేయడానికి ముందుకు సాగవచ్చని ఉప విభాగం తెలియజేస్తుంది. రిటర్నుల కరెక్టివిటీని మదింపు అధికారి అనుమానించినప్పటికీ, ఈ సందేహాలను నివృత్తి చేయడానికి డీలర్ తనకు లభించిన అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోకపోవడమే ఈ నిబంధనకు కారణం. అయితే సబ్ సెక్షన్ లో

అధికారాన్ని వినియోగించుకోవచ్చని పేర్కొంది. అందులో పేర్కొన్న మూడేళ్లు.. స్పష్టంగా చెప్పాలంటే ఈ మూడేళ్లు గడిచాక అధికారాన్ని వినియోగించడం కుదరదు.

మూడేళ్లను ఎలా లెక్కించాలనేది ప్రశ్న. "అటువంటి కాలపరిమితి ముగిసిన తరువాత మూడు సంవత్సరాలలోపు" అని సబ్ సెక్షన్ చెబుతుంది. కాబట్టి పేర్కొన్న కాలపరిమితి ముగిసినప్పటి నుంచి మూడేళ్లను లెక్కించాల్సి ఉంటుంది. ఇంతకీ ఆ పీరియడ్ ఏంటి? ఆ పదాలు "అలాంటి కాలం". అందువల్ల సూచించిన కాలపరిమితి అనేది సబ్ సెక్షన్ లో ఇంతకు ముందు పేర్కొన్న కాలం, మరియు డీలర్ రిటర్నులు సమర్పించిన కాలం. ఈ విషయాన్ని సెక్షన్ 11 లోని సబ్ సెక్షన్ (1) స్పష్టం చేసింది. ఇది రిటర్నులను అంగీకరించే కేసుకు సంబంధించినది. (1) మరియు (4) రెండు ఉప విభాగాలు ఒకే కాలానికి సంబంధించిన రాబడులను వివరిస్తాయి. ఇప్పుడు సెక్షన్ 10(3) ప్రకారం ప్రతి రిజిస్టర్ డీలర్ ఆ తేదీల ద్వారా, సూచించిన అథారిటీకి రిటర్నులు చెల్లించాలి. "నిర్దేశిత" అంటే చట్టం కింద రూపొందించిన నియమాల ద్వారా నిర్దేశించబడింది . ఈ నిబంధనల్లోని రూల్ 20 ప్రకారం పిటిషనర్ వంటి రిజిస్టర్ డీలర్ త్రైమాసికానికి ఒకసారి రిటర్నులు సమర్పించాల్సి ఉంటుంది. రిటర్న్ పీరియడ్ అంటే డీలర్ రిటర్నులు సమర్పించాల్సిన కాలపరిమితి అని నిబంధనలు నిర్వచించాయి. కాబట్టి సెక్షన్ 11 లోని సబ్ సెక్షన్ (4) 'కాలానికి సంబంధించి రిటర్నులు' గురించి చెప్పినప్పుడు, పిటిషనర్ విషయంలో అతను రిటర్నులు సమర్పించిన క్వార్టర్లకు సూచిస్తుంది. రిటర్నులు దాఖలు చేసిన ప్రతి త్రైమాసికం చివరి నుంచి అథారిటీ ఉత్తమ తీర్పు మదింపు చేయడానికి ముందుకు సాగగల మూడేళ్లను లెక్కించాల్సి ఉంటుంది.

ఇప్పుడు పిటిషనర్ రిటర్నులు దాఖలు చేసిన చివరి త్రైమాసికం 1956 మార్చి 31 తో ముగిసింది. అందువల్ల 1959 మార్చి 31 తర్వాత ఈ త్రైమాసికానికి సంబంధించి మదింపు అథారిటీ ఉత్తమ తీర్పు మదింపును చేపట్టలేకపోయింది. మునుపటి త్రైమాసికాల విషయానికొస్తే, ఈ తేదీకి ముందే మూడేళ్లు

ముగిశాయి. నోటీసులు జారీ చేసిన సమయంలో పిటిషన్ పై మదింపు అధికారి ఎలాంటి అంచనా వేయలేదన్నది వివాదానికి తావిస్తోంది. అందువల్ల ప్రస్తుత కేసులో 1955, 1956 ఆర్థిక సంవత్సరాల క్వార్టర్లకు సంబంధించి ఉత్తమ తీర్పు మదింపులు చేస్తామని 1959 ఆగస్టు 18 న ఇచ్చిన నోటీసులు నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి. 1959 మార్చి 31 తర్వాత ఈ త్రైమాసికాలకు సంబంధించి ఎలాంటి అంచనాలు చేయలేకపోయారు.

అందువల్ల పిటిషన్ ను అనుమతించాలి. 1955 మరియు 1956 ఆర్థిక సంవత్సరాల్లో ఏ త్రైమాసికంలోనైనా అమ్మకం పన్ను కోసం పిటిషన్ పై ఉత్తమ తీర్పు మదింపు చేయకుండా ప్రతివాదిని నిరోధిస్తూ రిట్ జారీ చేస్తుంది. ఈ పిటిషన్ కు అయ్యే ఖర్చును పిటిషన్ ఫౌండుతారు.

పిటిషన్ కు అనుమతి..